

TEKNOLOGIYA FANIDAN „YOG’OCHNI QAYTA ISHLASH
CHIQUINDILARIDAN OQILONA FOYDALANISH”

Mamajonova Gulzura Abdurashitovna

Andijon davlat pedagogika instituti

Fizika va texnologik ta’lim kafedrası v/b dotsent.

Zaynobidinovna Mohlaroy Lutfidin qizi

Sattarova Umidaxon Hushnudbek qizi

Andijon davlat pedagogika instituti

Texnologik ta’lim 2-bosqich talabalari

Annotatsiya: Maqolada yog’och chiqindilaridan oqilona foydalanish haqida faktlar qisqacha ko’rib chiqiladi. Maqola yog’ochni qayta ishlash chiqindilarining atrof muhitga salbiy ta’siri haqida dalillar. Maqola yog’och chiqindilaridan oqilona foydalanish muamosini dolzarbligini takidlash uchun yozilgan.

Kalit so’zlar: ekologik muomolar, yog’och chiqindilari, oqilona foydalanish.

Abstract: The article about the rational use of wood waste .The article is written to **emphasize** the relevance of the problem, wood, waste.

Key words: environmental problems wood, waste, reasonable.

Chiqindilarni atrof-muhitga salbiy ta’sir darajasini va har xil turdagi ishlab chiqarish (masalan metallga ishlov berish mashimasozlik hatto yadro sanoati) organizimlarning hayotiy faoliyatini yo’g’ochni qayta ishlash chiqindilarining ta’sir darajasi bilan solishtirish ,yog’ochning keyingi ishkov berish uchun yaroqsiz qismlari ,hatto oddiy odam darajasida ham ikkinchisidan oqilona foydalanish masalasi tabit va inson hayotiga patogen ta’siri bilan bog’liq deb o’ylasj oson.hatto e’tiborga loyiq emas.

Yog’ochning qurilish materiali, mebel va boshqa uy-ro’zg’or buyumlari tayyorlash uchun material sifatidagi xalq ho’jaligidagi ahamiyatini ochib berish kerak.

O’quvchilarni materiallarning xossalari bilan tanishtrayotgan o’qituvchi bu massalar ishlov beriladigan materialning vazifasiga qarab zgatovka tanlashda hal qiluvchi ahamiyatga ega ekanligini takidlaydi.Masalan agar slesarlik asboblar tayyorlash uchun o’ta qattiqligi bilan ajralib turuvchi uglerodli yumshoq polat kerak bo’ladi.Agar randa uchun qattiq yog’och ishlatilsa, narsa joylanadigan yashiklar esa yumshoq yog’ochlardan ,chunonchi qarag’aylardan yasaladi. O’quvchilar asosiy konstruksion materiallarning xossalarini bilib olganlaridan keyin ularga buyumlarga nisbatan qo’yiladign texnik talablarga muofiq ravishda zagatovkani mustaqil tanlash taklif etiladi.

O’quvchilar quyi sinflarda qator materiallar bilan tanishganliklarini esdan cjiqarmasliklari lozim. Shuning uchun ustaxonadagi mashg’ulotlarni kirish suhbatidan

boshlab,ustaxonadagi mashg'ulor 1-4 sinflardagi qo'l mehnati darslari orasidagi izchillikni ko'rsatib o'tish lozim.

Birinchi mashg'ulotning boshida o'quvchilarga ular ayrim materiallar bilan,ularning xossalari va ulargaisjlov berish usullari bilan tanish ekanliklari eslatib o'tiladi.Endi ular yangi materiallar,xususan, yog'och, metall, va ularning qotishmalari bilan tanishadilar. Bu materiallar ham qog'oz va gazlama kabi keng tarqalgan, lekin boshqa xossalarga ega, shuning uchun ham ular boshqa maqsadlarda ishlatiladi. Masalan, har bir o'quvchi gazlamalar olovni yoqtirmasligini biladi. Metallarchi, ular ham olovni yoqtirishmaydimi? Shuningdek, qog'ozning hamma sortlari ham suv ko'tarmasligi hammaga ma'lum.Yog'och ham suv ko'tarmaydimi? Bu va shunga o'xshash ko'pgina savollarga o'quvchilar ustaxonalardagi mashg'ulotlarda javob topishadi.

Hozirgi kunda yog'ochga ishlov beruvchi kasb egalari universal hunarmandlar bo'lib, ular deyarli yog'ochga ishlov berish bilan bog'liq bo'lgan barcha sohalarda amalga oshiriladigon yog'och ishlarini uddalay oladigan uddabiron ishchi kadrlar hisoblanadi. Shuning uchun ular sanoatning qaysi bir sohasida yog'och ishlari bo'lsa,ularni qiynalmasdan amalga oshirish imkoniga egadirlar.

Duradgor maxsus ish o'rniga ega bo'lib, bino ichida mavjud bo'lgan va u yerda foydalaniladigon pardoqlash ishlari: bo'yash bilan tugallanadigan barcha yog'och ishlarni bajaradilar.Duradgor ish o'rning asosini dastgoh tashkil etadi. Dastgoh barcha turdagi duradgorlik ishlari bajariladigon,maxsus oyoqlarga o'rnatilgan ish stolidan iborat bo'lib, unda arralash, randalash, o'yish-teshish, qismlarni biriktirish kabi ishlar bajariladi. Stolning asosiy qismlari bo'ylama va ko'ndalang tiskilaridan, ponalar o'rnatish uchun teshiklar ochilgan ish taxtasi va asbob-uskunalar qo'yish uchun moslangan novdan iborat.

Dastgohlar joylashtirilgach raqamlar bilan belgilanadi, har bir ish o'rniga tegishli individual asbob-uskunalar ham unga moslab raqamlanadi.So'ngra guruhdagi o'quvchilar bo'yi-bastiga qarab ish o'rinlariga qat'iy belgilab qo'yiladi. Bu narsa dastgohlarning, asbob-uskunalarining butunligini ta'minlashga, ishdan chiqishining oldini olishga yordam beradi, o'quvchilarning ma'suliyatini oshiradi. O'quvchilarning ish joylarini almashtirib ko'chib yurishlariga boshqa ish o'rinlaridagi asbob-uskunalaridan beruxsat foydalanishlariga chek qo'yiladiva bu bilan ayrim hollarda ro'y beradigon xafsizlik texnikasi qoidalari buzilishining oldini oladi.Duradgorlik dastgohlaridan foydalanishda uning qismlarini arralab, o'yib qo'ymasliklari, uning ustida mix to'g'rilamasliklari, bolta, tesha kabi asboblar bilan yog'och materiallarga ishlov bermasliklari o'quvchilarga alohida uqtiriladi. Dastgoh qismlarining butunligi, ish taxtasining sifati, tekisligi vaqti-vaqti bilan tekshirilib, tuzatib turiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Tursunboy Axmedov, Siddikova Ranoxon Abdulxay qizi, Xusanova Lobarxon Murodovna //Basics of Wood Materials and Woodworking Technology//Texa journal of Engineering and Technology. <https://zeinjournal.com> VOL 9, JUNE, 2022 100-102 page.

2. Yakubjon Usmonov, Ikromova Komila Hamidillo qizi //Use of innovative Technologies in teaching electrical Engineering/ Texas journal of Engineering and Technology. <https://zeinjournal.com/materials> //VOL 9 JUNE 2022. 97-99 page

3. Salim Madrahimovich Otajanov, Qaxxarova barchinoy Abdiraximovna //Polymer and composition //Texas journal of Engineering and technology <https://zeinjournal.com> VOL 9 JUNE 2022 103-106 PAGE.